

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

HE MEA TA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, TUREI, AKUIILATA 14, 1883.

“TE TURE KOOTI WHENUA MAORI, 1880.”

He Panuitanga ki nga tangata e whai take ana ki te whenua kia mohiotia ai te wahi me te ra e tu at te Kooti hei whakawa i o ratou take.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga pihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te 12 o nga ra o Hepe teme, 1883, e te Kooti Whenua Maori, ki Kaiapoi. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo aua whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa, ka puta te Tiwhikete ki te hunga i kitea tona tika e te Kooti: heoi ano, he tino whakaotinga tena; e kore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri. Ka kitea te mapi o enei whenua mehemea kua oti te ruri ki te Tari o nga Kairuri Tuturu i Otautahi.

Kooti Whenua Maori,
Poncke, Akuhata 8, 1883.

NA PIRIHONA,
Rebita.

KUPU APITI.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
1. Timoti Rapatini, Te Oti Rapatiu	Rapaki, Kaikoura	
2. Hone Wiremu, Pere Hemi Pere	Poteriwi, Kaiapoi	
3. Wiremu Te Rama ...	Opukutahi, Wairewa	
4. Rawini Pohoareare me etahi atu	Te Wheke, kei Kaiapoi ...	Tekihona Nama 143.
5. Makarini Mokomoko, Henare Pereita, Hoani Hape	Waituere	Tekihona 120 me 121 me te Awa Cam.
6. Makarini Mokomoko, Hape Hoani Mokomoko, Ria Maka, Rawini Pohoareare, me etahi atu	Kaiapoi	Ko Tekihana Nama 120, kei te tahataha ki te Hauraro; ko Tekihana Nama 121, ki te taha Tonga; ko taua tekihana kai te takiwa o aua tekihana me te rori ehakoa ki te Raumatangi.
7. Makarini Mokomoko Hape, me etahi atu	Raukapunga, he whenua rahui	
8. Rawini Pohoareare ...	Tekihona 143, Kaiapoi	
9. Irihapeti Te Rato, Toria Wera, Tahana Haikete	Koukourarata ...	Timata atu i te takutai o te moana o Tutohio kei te taha whaka te urumatonga ka ahu whaka te East, Te Whatamaraki, ka ahu whaka te Whakarua, whaka whiti i te awa o Koukourarata, Te Upoko-o-Hinetewai, ka ahu whaka te West, Oiri, ka tutaki te moana ko te rohe o te taha whaka te Northwest ko te Takutai o te moana ka tuaki ano ki o Tutohio.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
10. Poihipi Te Aorahui, Horomona Iwikau, Hakopa Te Uta o Tu, Arapeta Koti	Kaiapoi, Pa Tawhito	
11. Horomona Iwikau, Hoani Uru, Matana Piki, Himiona Pohata	Tuahiwi Whenua Rahui, Tekihona 19, 39	
12. Henare Pereita ...	Tuahiwi Whenua Rahui, Tekihona 125, Kaiapoi	
13. Tare Wi Rangatira, Hakopa Tohitama, Te Oti Wi Te Hau, Matene Rehu	Tuabiwi Whenua Rahui, Tekihona 15, 18, me Oruatamatea	
14. Henare Pereita, Manahi Iri, Hoani Hape, Tihema	Tuahiwi Whenua Rahui, Tekihona 1, 14	
15. Horomona Iwikau, Hohepa Huria	Te Pakiaka, Tekihona 113...	
16. Hakopa Te Ata o Tu ...	Tawera, 100 eka ...	Ki nga wahi e mau ana ano i te Kawanatanga. Ko te awa o Puari te rohe ki te Tonga e rua tini 80 riiki e 8 tini e 50 riiki ki tera ka tae ki te awa o Kaipari, ka haere i roto o taua awa e 4 tini, ka tai ki te takutai o te moana haere tonu tae noa ki te awa o Kaipari.
17. Hone Paratene Tamanui-arangi	Te Urupa ki Potiriwi ...	
18. Rutu Te Waikauru, Arapeta Koti, Hapakuku Kairua	Tawhiti o te rangi wetea, wahi Tuahiwi, Whenua Rahui	
19. Hone Paratene Tamanui-arangi	Kaiapoi Whenua Rahui, Nama 2, 54 eka	Kua oti te ruri.
20. Hone Paratene Tamanui-arangi	Tawera	
21. Hone Paratene Tamanui-arangi	Taerutu Whenua Rahui Nama 22, 15 eka	
22. Henare Pereita, Waionui Te Uki, Maka Mokomoka	Te Waikoruru, Kaiapoi, Tuahiwi Whenua Rahui	Te Ara Kura, Te Ngaherehere, Patuhawaiki, te tutakitanga o Poroka 6F, ki te ara kura te whare o Te Teira Turakina.
23. Phil Regan, Richard Regan, Thos. E. Green, William Green	Kaiapoi Whenua Rahui	
24. Mohi Patu, Enoka Kau-rehe, Te Oti Kahu	Kaiapoi Whenua Rahui	
25. Reihana Tau ...	Te Wera, Tekihona 318, Canterbury	Tekihona 318, tetahi taha te awa tetahi taha.
26. Patene Tamanuiarangi, Natanahira Waruwarutu, Hopa Paura, Horomona Tukau, Wiremu Te Uki, Tare Rangatira, Harata	Kaitorete, Lake Ellesmere	Waikakahi ka haere ma te taha o te roto tae noa ki Kaikanohi, ka haere ki te moana nui ka haere mai i te takutai tae noa mai ki Wairenapa, ka abu ki te Marokura, ka ahu ano ki Waikakahi.
27. Wiremu Te Uki, Hakopa Te Ataotu	Hinekakai	Hinekakai, haere pa moana haere Tokitoki baerc.
28. Hakopa Te Ataotu, Wi Naehira, Paratene Tamanuiarangi, Arapata Koki, Wiremu Te Uki, Hopa Paura	Orohaki, 200 eka, mo 300 eka	Ki tetahia taha Tekihona 11568, Whenua Rahui A, Tekihona 11568, ki era taha ngainā.
29. Paratene Tamanuiarangi, Hakopa Te Ataotu, Arapata Koti	Whenua Rahui Nama 5, Poata Riw, He Urupa	
30. Tananahira Waruarutu, Paratene Tamanuiarangi, Matene, Hakopa Te Ataotu, Wiremu Te Uki, Horomona Tinikau, Mu Waharuhe, Hohepa Huria, Himiona, Hopa Paura, Tihema Te Alka	Kaiapoi	Ka haere ki Pukeuri, ka haere ko te Rakamaniukura, ka haere ki Mawhera, ka abu ma te takutai tae noa ki Kawatiri, ka abu ki uta ki te Rawhiti kei Maruia, ka haere ki Oarea, Awatere a Parunuiawhitu, ka hoki mai ma tetahi Te Karaka, Waiharakeke, Panekawan, Matariki, Waipapa, Kaikoura, Omibi, Haumuri ki Waianuka, Motunau, Waipara, Kaiapoi.
31. Natanahira Waruwarutu, Arapata Koti, Horomona Iwikau	Waihora	Timata i a Te Hua, haere Tauhinu haere Otaumata, haere ki te Ratahi, haere te Waikeri, Araiara, haere te Heketara, haere Matakana ka tapahi ki waenganui o te moana ka abu ki te tai toke rau ka uki Ngawhakahinoe ka tutaki ano ki a Te Hua.

Ko nga ingoa o nga Kaitono.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Nga rohe.
32. Te One Matana ... 33. Te One Watere, Te Meihana, Pohipi Te Ao, Rahui, Matene Piki arama te iwi katoa	Kaiapoi Nama 27 Kaiapoi ...	Kei te mapi o runga i te roherohe o Kaiapoi. Ko Motunau haere ki Kaikoura, ki Tapuaenuku, Porae, Rangitoto, Matangiawheia. Te Taitapu, Kawatiri, Manhera, Hokitika, Waitaki, Waiu, Maitaha, Piopiotahi, Tutarau.
34. Mikara Turangatahi, Te Oti Pita	Te Akeake kei Kaiapoi ...	He moutere kei te puaha o Waimakariri.

HE PANUITANGA.

*Mo etahi piihi Whenua kia Wahia.*Kooti Whenua Maori,
Poneke, Akuhata 8, 1883.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko a te nohoanga o tenei Kooti ki Kaiapoi, i te Takiwa o Otautahi, a te 12 o nga ra o Hepetema, 1883, te whakarangona ai nga tono a nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi, i raro nei kia wahia, kia roherohea nga whenua i roto i nga Karauna Karaati e mau nei nga ingoa i te rarangi tuarua, ko te Takiwa kei te rarangi tuatoru.

A, ko nga tangata katoa kei a ratou tetahi Karauna Karaati ranei, tetahi Pukapuka Whakatuturu ranei mo nga whenua kua tonoa nei kia wehea, ka whakahaua nei kia whakatakatoria aua pukapuka ki te aroaro te Kooti a te wa e noho ai taua Kooti.

NA PIRIHONA,
Rehita.

Nana.	Ko nga ingoa o nga tangata i tono kia wahia te whenua.	Te ingoa o te whenua i tono kia roherohea.	Te Takiwa.
1	Hoani Korehe Kahu ...	Kaiapoi ...	Katepere.
2	Hoani Korche Kahu ...	Arowhenua ...	Katepere.
3	Hoani Korehe Kabu ...	Ta Waipopo ...	Katepere.
4	Hoani Korehe Kahu ...	Orakipaoa ...	Katepere.
5	Hoani Korehe Kahu ...	Te Upokoora kautauwheke ...	Katepere.

PANUITANGA.

Kooti Whenua Maori,
Poneke, Akuhata 8, 1883.

HE Panuitanga tenei kia mohiotia ai, kei te nohoanga o tenei Kooti ki Kaiapoi, a te Wenerei te 12 o nga ra o Hepetema, 1883, te whakawakia ai te take o nga tangata e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga piihi whenua a nga tangata kua mate, e mau nei o ratou ingoa i te rarangi tuarua. Ko nga pilihi whenua kei te rarangi tuatoru.

Mehemea kua tuhitubi pukapuka Wira te tangata mate i tona oranga, ma te Kaitono e kawe mai taua Wira ki te Kooti, kia kite te Kaiwhakawa, kia tau tika ai te whenua i ranga i te biahia o te tangata mate.

NA PIRIHONA,
Rehita.

KUPU APITI.

Nana.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
1	Rutu Tawha ...	Ripeka Tangatahoru ...	Kaiapoi.
2	Riria Panuiotoka ...	Hamiria Poha ...	Rapaki.
3	Benare Manihera ...	Iharaira Tukaka ...	Rapaki.
4	Heremata Taunoa ...	Riwai Kairakau ...	Kaiapoi, Nama 54.
5	Heremata Taunoa ...	Ereatara ...	Kaiapoi, Nama 97.
6	Teone Tikao Wira ...	Henare Tiwaewae ...	Kaiapoi Taone.
7	Teone Tikao Wira ...	Te Oti Wira Huanoa ...	Kaiapoi Taone.
8	Arapata Koti ...	Hapakuku ...	Kaiapoi Taone.
9	Arapata Koti ...	Horomona Pa ...	Kaiapoi Taone.
10	Ani Pi, Manahi Iri ...	Horina ...	Kaiapoi Taone.
11	Ani Pi, Manahi Iri ...	Kahako ...	Kaiapoi Taone.
12	Ruera Irirkapua ...	Wi Pukupulua ...	Kaiapoi Taone.
13	Aperahama Te Aika ...	Rahera Kokoa ...	Kaiapoi Taone.
14	Horomona Iwikau ...	Tamati Te Au ...	Kaiapoi Taone.
15	Hora Watene ...	Te One Pere ...	Kaiapoi Taone.
16	Kata Uru ...	Nga Petara ...	Kaiapoi Taone.
17	Heni Naihira ...	Matiu Hutoi ...	Kaiapoi Taone.
18	Te Hau Korako ...	Hoani Korako ...	Kaiapoi Taone.

Nama.	Ko te ingoa o te tangata e ki ana kia taka mai ki a ia te whenua.	Ko te ingoa o te tangata i mate.	Ko te ingoa o te whenua.
19	Matene Kore, Wereta Tuara, Tieki Kana	Te Korihi	...
20	Riria Pamuoteka	Hamiria Poha	...
21	Makanini Mokomoko	Turi Te Wera	...
22	Makanini Mokomoko	Wirihana Riro	...
23	Makanini Mokomoko	Te Watarauhi	...
24	Hapimana Kawe	Paora Tuere	...
25	Tare Puruti	Ripini Waipapa	...
26	Teoti Karatiti	Pitama Karatiti	...
27	Ripini Kuri	Wi Takitahi	...
28	Wiremu Kerei Kapa	Te Kepa Toeka	...
29	Rupini Te Rehe	Wi Takitahi	...
30	Te One Tikao Wira	Te Kijhiota	...
31	Hemi Tuke	Raniera Tuke	...
32	Roka Hiwi	Matiaha	...
33	Roka Hiwi	Matiaha	...
34	Haretu Kotuku	Mata Hana	...
35	Wiremu Kerei Kepa	Te Herewini	...
36	Neta Mahuika	Riini Hikape	...
37	Henare Mahuika	Tamihana	...
38	Paora Taki	Rina Hemiona	...
39	Irihapeti Te Kooti	Tarita Teketeto	...
40	Horomona Tahuna	Te Ruataita	...
41	Horomona Tahuna	Muhako	...
42	Meretene Manihera	Hoani Tukutuku	...
43	Wiremu Pohio	Haereroa	...
44	Ani Pi	Kabake	...
45	Reihana Tau	Paora Tau	...
46	Pirihi	Poharama Ruru	...
47	Eruera	Maraea Te Whakataawai	...
48	Apera Pukenui	Rina Himiona	...
49	Haata Torenui	Matahana	...
50	Poihipi Te Ao Rahui	Harata Te Rae Rakau	...
51	Poihipi Te Hua	Pita Te Hori	...
52	Turi Kawa	Horina Torenui	...
53	Hoani Hape	Enoka	...
54	Henare Pereita	Turi Te Wera	...
55	Rora Tauha, Henare Tawha	Matenga Te Rapa	...
56	Oriwia Tuiako	Te Haeanā Huri	...
57	Te One Matana	Hikana	...
58	Mikaera Turangatahi	Henare Korako	...
59	Pirihira Te Ruapohue	Hakuira	...
60	Wi Naihira	Matiu Hutoi	...
61	Hakopa Tohitama	Wi Pukupuhia	...
62	Meihana Tawha	Wiremu Tukutuku	...
63	Ripini Kuri	Wi Takitahi	...

Tari Maori, Poneke, Hurae 28, 1883.

KUA pai a Te Kawana ki te whakatu i a

RENATA NGAHANA TE HEMAHEMA, o Te Wairoa, Tarawera,
hei Ateha i raro i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1880."

NA TE PARAIHE,
JOHN BRYCE.